

ČESKÁ REPUBLIKA

Česká školní inspekce

Jihomoravský inspektorát - oblastní pracoviště Brno

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola Hrádek 53, okres Znojmo

671 27 Hrádek 53

Identifikátor školy: 600 127 419

Termín konání orientační inspekce: 24. – 25. říjen 2001

Čj.	127 313/2001-11081
Signatura	ol6bv103

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola (ZŠ) v Hrádku je zálohovanou organizací zřizovanou Obcí Hrádek. V současné době má celý první stupeň pět tříd s pěti ročníky a sdružuje také školní družinu (ŠD) se dvěma odděleními. Do ZŠ dochází 80 žáků. Žáci pokračují ve školní docházce na druhém stupni v Dyjákovicích. Výchovně vzdělávací činnost probíhá podle Vzdělávacího programu základní škola č.j. 16847/96-2 a ve druhém ročníku je obohacena o prvky projektu Začít spolu (ZaS).

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ

Kvalita průběhu vzdělávání byla sledována ve všech třídách v předmětu český jazyk. Inspekce byla zaměřena na dílčí hodnocení kvality průběhu vzdělávání vzhledem ke zvolenému vzdělávacímu programu, prvkům ZaS a učebním osnovám v oblastech plánování a přípravy výuky, podmínek, organizace, forem a metod práce, motivace a hodnocení, interakce a komunikace. K hodnocení kvality výuky a podmínek vzdělávání využila školní inspekce především hospitace a kontroly části povinné dokumentace, písemností žáků, rozhovorů s učiteli, žáky a ředitelkou školy.

Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání ve sledované oblasti

Český jazyk

Plánování a příprava výuky

Časová dotace českého jazyka (ČJ) odpovídala učebnímu plánu a výukové cíle vycházely z požadavků, které klade vzdělávací program a učební osnovy. Tyto cíle sice odpovídaly schopnostem žáků a navazovaly na jejich předcházející zkušenosti, ale cílem výuky bylo rozvíjet u žáků diferencovanou formou i s ohledem na jejich specifické poruchy učení a chování některých z nich především jen znalosti. O ojedinělý, ale přitom vynikající rozvoj dovedností a sociálních kompetencí se postarala vyučující ve slohovém výcviku. Její příprava nepočítala jen se znalostmi, ale prostřednictvím projektu ZaS i s aktivními metodami učení. Projekt ZaS, který je pro dobro žáků a účinně rozvíjí jejich osobnost, však končí. S jeho dalším využitím se nepočítá, protože prvky kooperativních technik učení tohoto projektu nenašly podporu a pochopení rodičovské veřejnosti a na druhém stupni se na něj dále nenavazuje. Ukončení projektu se jeví jako nezbytnost. Bezprostřední příprava byla dobrá. Kontrolou předložených tematických plánů za jednotlivé ročníky bylo zjištěno, že perspektivní příprava postrádá prvek komplexního pojetí plánování výuky za celý první stupeň.

Výuky byla naplánována a připravena na běžné průměrné úrovni.

Podmínky výuky

Kromě ředitelky školy nesplňuje nikdo z vyučujících učitelů ČJ podmínky odborné a pedagogické způsobilosti. Chybějící odbornost a pedagogická způsobilost, většinou dlouhodobá praxe a zkušenosti nekvalifikovaných pedagogických pracovníků neměly v zásadě negativní vliv na kvalitu sledované výuky, ale částečně se chybějící učitelská příprava odrazila v účinnosti interakce, která byla spíše jednostrannou záležitostí subjektu učitele. Výukové i ostatní prostory školy byly velmi pěkné po stránce výtvarné a vzhledem k probíhající výuce podnětně vyzdobené. Na nástěnkách visely žákovské výtvarné práce, a jejich písemnosti. V prostorách chodby byla instalována výstava podzimních plodů, určená

také žákům ZŠ z Dyjákovic. Učební prostory byly čisté a vkusně vyzdobené, budova je velmi dobře udržována. Některé prostory jsou průběžně opravovány. Obecné zásady psychohygieny výuky respektovala většina vyučujících. Objevily se tělovýchovné aktivity, dechová a hlasová cvičení. Také relaxační cvičení a dvě velké přestávky byly během učebního dne pro žáky přínosem. Ve sledované výuce bylo nejvíce využito mnemotechnických učebních pomůcek, učebnic, pracovních sešitů, čítanek a jiných učebních textů, didaktická technika nebo moderní vyučovací prostředky však využity nebyly, ačkoli si jejich použití často vyžadovala sama interakce.

Personální podmínky byly dobré, materiální a technické podmínky a názornost výuky měly průměrnou úroveň.

Organizace, formy a metody výuky

Organizace, formy a spíše frontální metody výuky ČJ odpovídaly věku žáků i poznatkovým vyučovacím cílům. Některé cíle měly velmi často výchovný charakter. Styl práce, metody a formy byly většinou podřízeny vzdělávacím cílům. Přímá a samostatná práce žáků se střídala klasickým způsobem. Žáci byli vyučujícími k učebním činnostem a jednotlivým krokům postupně vedeni a přesvědčováni. Při samostatné práci reagovali na podněty vyučujících okamžitě a správně, sami však měli (mimo vyučovací hodinu slohu) menší prostor o způsobu řešení úkolů přemýšlet. Verbální aktivitě žáků bylo věnováno po stránce organizace metod a forem výuky málo času, čímž se aktivita přenášela více na učitele. Naopak tam, kde se objevily prvky kooperace, práce s chybou a týmová spolupráce, měli žáci větší prostor vyjadřovat svoje názory a myšlenky. Výukový efekt se tím zvyšoval.

Organizaci, formy a metody výuky žáci ochotně přijímali. Celkový styl práce charakterizovala pozitiva i negativa. Použité formy a metody práce měly ve sledované výuce průměrnou účinnost.

Motivace a hodnocení

Záměrná motivace v úvodu sledovaných vyučovacích hodin většinou chyběla. Naopak v průběhu výuky byli žáci velmi dobře povzbuzováni a motivováni. Při úspěchu byli oceněni a často chváleni, při chybování taktně upozorněni na nesprávné postupy. Přestože nebylo využito sebehodnocení žáků, které je velmi důležité pro jejich reflexi a uvědomění si vlastní role ve výuce, prováděné hodnocení žáků a jejich výkonů bylo orientováno výhradně pozitivním směrem.

Účinnost motivace byla průměrná, hodnocení mělo na žáky velmi dobrý účinek.

Interakce a komunikace

Frontální způsob výuky neumožňoval žákům zapojit se činnostně a aktivněji do všech interaktivních rolí. Žáci a učitelé však mezi sebou ochotně a s trvalým zájmem spolupracovali a to na předem dohodnutých zásadách. V interakci sice jednoznačně převládala role vyučujících, ale žákům styl práce nevalil. Méně tak mohli vyjadřovat vlastní názory a komunikovat se spolužáky nebo vyučujícími.

Kvalita interakce a komunikace měla průměrnou úroveň.

Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání ve sledované oblasti

Průběh vzdělávání měl v českém jazyku ve všech sledovaných jevech běžnou průměrnou úroveň. Výsledky výuky sice nebyly hodnoceny žádnými standardizovanými evaluačními nástroji, ale kontrolou sešitů žáků byla zjištěna například dobrá úroveň grafického projevu

jejich písemností, při poslechu v hodinách čtení velmi dobrá úroveň čtenářských dovedností a při hospitacích a styku s nimi také úroveň sociálních dovedností. Žáci byli během sledované výuky k sobě ohleduplní a ochotně si pomáhali.

HODNOCENÍ PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ

Plánování

Ředitelka školy má vypracovanou koncepci a dle předložených dokumentů jí záleží na rozvoji školy. Zpracované koncepci předcházela kritická analýza. Obsahově i věcně zcela odpovídá realitě a podmínkám prostředí, ve kterých se nachází. Smysluplně plánovaná výchovně vzdělávací práce je reálná, vzhledem ke kvalitě a účinnosti velmi konstruktivní, konkretizovaná a je podporována rodiči a zřizovatelem. Všichni pedagogičtí pracovníci na koncepci i plánu vzdělávací činnosti na školní rok 2001/2002 ochotně participují. Plánování výchovně vzdělávací činnosti sice postrádá komplexnější pojetí v návaznosti na standardy a výstupy vzdělávání za celý první stupeň, ale flexibilně podporuje názory rodičovské i ostatní veřejnosti. Dokladem toho je rozpracovaný vzdělávací program, který v budoucnu nepočítá s prvky projektu Začít spolu, protože navazující druhý stupeň na styl výuky tohoto projektu nenavazuje. Škola má zpracované individuální plány pro žáky se specifickými poruchami učení a chování a využívá je.

Plánování je velmi dobré.

Organizování

Kompetence jednotlivých pracovníků nejsou zatím vymezeny. Řád školy v době kontroly neobsahoval všechna závazná ustanovení, ale v průběhu inspekce byl upraven. Je doplněn o další vnitřní předpisy, které se týkají školní družiny, provozu tělocvičny, pedagogických a ostatních pracovníků školy. Styl řízení školy je velmi dobrý. Vzhledem ke zjištěním z minulé inspekce je řízení efektivnější. Dokumentace je vedena s drobnými formálními nedostatky dle předepsané normy, výroční zpráva poskytuje validní informace a slouží jako zdroj sebehodnocení školy. Všichni pracovníci mají přístup k potřebným informacím. Neodkladné a běžné informace jsou předávány ihned díky malému počtu pracovníků, ostatní důležité informace na pedagogických radách nebo operativních poradách. Ochrana osobních dat a důvěrných informací je zajištěna. Zákonní zástupci a rodiče získávají informace o svých dětech v kontaktu s třídními učiteli, v žákovských knížkách a na schůzkách Klubu rodičů. Významnými akcemi se ZŠ prezentuje na veřejnosti. Ředitelka velmi dobře spolupracuje nejen se svým kolektivem, ale také s Obcí Hrádek a ostatními organizacemi včetně referátu školství OkÚ a PPP ve Znojmě.

Organizování má i přes dílčí nedostatky v povinné dokumentaci velmi dobrou úroveň.

Vedení a motivování pracovníků

Ředitelka školy vytváří od svého nástupu do funkce stále lepší podmínky pro uplatnění tvořivosti a iniciativy všech pedagogických pracovníků, jejich práci však často pro nedostatek finančních prostředků nemůže adekvátním způsobem ohodnotit. Zajišťuje pomoc všem nekvalifikovaným učitelkám i začínajícímu učiteli. Pro hodnocení má vytvořena kritéria, která jsou všem známa. Vzhledem k tomu, že jsou kromě ředitelky školy všichni učitelé nekvalifikovaní, zásadně podporuje jejich průběžné vzdělávání.

Vedení a motivování probíhá na velmi dobré úrovni.

Kontrolní mechanizmy

Kontrola je plánovaná, ale vzhledem k malému počtu učitelů je prováděna většinou operativně. Je účinná, opatření ke zjištěným nedostatkům jsou věcná a přijímají se okamžitě. O nedostacích se průběžně diskutuje, na pedagogických radách se provádí jejich analýza. Denně se rozebírají otázky pedagogické diagnostiky.

Kontrola je funkční, má velmi dobrou úroveň.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Škola má pro vzdělávání velmi dobré podmínky dané především atmosférou mezilidských vztahů a výrazně pracovním klimatem. Pozitiva převládají ve všech sledovaných oblastech.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

Zájmová a mimoškolní činnost

Ve škole pracuje devět zájmových kroužků a tzv. příprava na výuku německého jazyka. Do této a další mimoškolní činnosti je zapojeno vysoké procento žáků školy. Někteří žáci navštěvují se zájmem i více jak jeden kroužek. Sboroví zpěváci, dovedné ruce, malí střelci, sportovci, výtvarníci, turisté, florbalisté, rybáři i žáci s dysfunkcemi mají mnoho příležitostí k tomu, jak trávit účelně další volný čas a jak se prezentovat na veřejnosti nebo před svými rodiči. Jejimi vedoucími zájmových útvarů jsou všichni učitelé. Těmito volnočasovými aktivitami škola efektivně předchází nežádoucím sociálně patologickým jevům. Tuto činnost provádějí učitelé bez nároků na odměnu a svůj čas. Velmi zdařilou a příkladnou akcí trávení volného času byl například ozdravný pobyt žáků v přírodě, který se podařil v loňském školním roce zorganizovat pracovníkům školy ve spolupráci s OÚ v Hrádku.

Vzhledem k velikosti a počtu žáků školy hodnotí tuto činnost ČŠI jako vynikající.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Koncepce rozvoje ZŠ a plán práce ZŠ na šk. rok 2001/2002, tematické plány
- Výroční zpráva za šk. rok 2000/2001, vnitřní řády
- Organizace školy, rozvrh vyučovacích hodin
- Podkladová inspekční dokumentace ZŠ, dotazník pro ředitelku před inspekcí
- Třídní knihy, katalogové listy, přehled výchovné práce ve ŠD a docházka, evidenční listy dětí
- Zápisy z pedagogických rad, kontrolní činnosti
- Informační výpis ze sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení Školského úřadu Znojmo ze dne 1. 9. 1998, kterým se mění zařazení školy do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení
- Inspekční zpráva čj. O-12-06/9798-Ka-220/97
- Žákovské knížky, deníčky, sešity, učebnice

ZÁVĚR

V průběhu inspekce bylo zjištěno klidné pracovní klima a zaznamenány velmi otevřené a upřímné mezilidské vztahy. Tyto skutečnosti umožňují hladký průběh vzdělávání. Přestože učitelé nesplňují kvalifikační podmínky, probíhalo vzdělávání ve většině sledovaných oblastí na průměrné, popřípadě velmi dobré (hodnocení žáků) úrovni. Ve výuce převládá role učitele. Rezervy proto zůstávají v organizaci týmově pojímané práci s žáky a kooperativních technikách učení. Těžiště komunikace a spolupráce spočívá více na učitelích, méně na žácích. I když Česká školní inspekce hodnotí projekt Začít spolu jako prostředek, který ve skutečnosti zkvalitňuje výuku, zvyšuje výukový efekt v oblastech kooperace, aktivního učení a dává prostor k účinnější komunikaci, doporučuje (pro nepochopení) s projektem dále nepracovat. Ve své podstatě však ukončení jeho realizace není pro dobro žáků.

Všichni učitelé mají zájem zkvalitňovat svoji práci, průběžně se vzdělávají, mezi sebou neformálně spolupracují. Jejich práce a práce žáků je účelně presentována na veřejnosti.

Ve škole jsou od minulé inspekce vytvářeny lepší podmínky pro vzdělávání. Velkou předností školy je široká nabídka zájmové a mimoškolní činnosti pro žáky. Tato práce je příkladná.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři:

Titul, jméno a příjmení

Podpis

Vedoucí týmu

PaedDr. Petr Zábranský

..... Petr Zábranský v. r.

V Hodoníně dne 12. listopadu 2001

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy:

Razítko

Ředitelka školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Mgr. Šárka Daňková

.... Daňková Šárka v. r.
podpis

Předmětem inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 7 téhož zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Průměrný	Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň
Pouze vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.

Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy: odbor školství KÚ Jihomoravského kraje	2001/12/07	339/1/2001/12/07
Zřizovatel: Obec Hrádek	2001/12/07	339/2/2001/07
Na vědomí: referát školství OkÚ Znojmo	2001/12/07	339/3/2001/07

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nepodány